

Н. О. Макаrchук
магістрант ННІ педагогіки (Магістратура
8.18010020 "Управління навчальним закладом"
Житомирського державного університету імені
Івана Франка, м. Житомир)
e-mail: nevmerzhutskaya@ukr.net

Інноваційні форми та методи підготовки керівників ДНЗ

У даній статті здійснено теоретичний аналіз інноваційних форм та методів підготовки керівників дошкільних навчальних закладів.

Визначено основні традиційні форми та методи. Охарактеризовано інтерактивні форми та методи, визначено їх функції. Особлива увага зосереджена на таких формах і методах підготовки керівників ДНЗ як: тренінг, відеолекторій, майстер-клас, ділова гра, кейс-метод або метод ситуаційних вправ.

Актуальність. На сьогоднішній день освіта стрімко розвивається, сучасний стан її розвитку потребує певної опори – підготовки висококваліфікованих кадрів. З розвитком освіти розвиваються і всі її галузі, насамперед це стосується і дошкільної освіти, адже саме на дошкільну освіту покладається таке нелегке завдання як виховання майбутнього покоління. Насамперед, великі завдання стоять перед керівниками ДНЗ, оскільки від їх роботи, так як і від всіх керівників будь-якої установи залежить результат – в даному випадку, майбутнє покоління нашої країни. За останні 10 років постала важлива проблема підготовки кваліфікованих керівників ДНЗ, а саме їх теоретико-методичне навчання за допомогою не лише традиційних форм навчання, а й інноваційних.

Аналіз наукових досліджень інноваційних форм і методів підготовки керівників дошкільної освіти розкрито В. Олійником, І. Багаєва, Є. Бачинська, Л. Буркова, Л. Даниленко, Г. Єльніковою, В. Масловим, Т. Сорочан, Р. Гілберга, Х. Холла, Н. Клокар, І. Якухно, В. Арешонковим, К. Крутій, Ю. Манилюк, Л. Тищук, Н. Гавриш та ін.

Мета статті: розкрити інноваційні форми та методи підготовки керівників дошкільних навчальних закладів.

Завданнями статті є здійснення теоретичного аналізу форм та методів підготовки керівників ДНЗ, визначення їх функцій та характеристика інноваційних форм та методів.

Виклад основного матеріалу. Проблема підготовки керівника дошкільного навчального закладу в системі післядипломної педагогічної освіти за допомогою інноваційних форм роботи не достатньо розкрита у наукових дослідженнях. Окремі аспекти цієї проблеми розглядаються в плані більш загальних досліджень.

Розвиток регіональної системи післядипломної педагогічної освіти потребує інноваційних змін у реалізації новітніх підходів підготовки керівників дошкільних навчальних закладів.

Використання різних нетрадиційних форм і методів в останній час набувають неабиякої популярності у підготовці керівників ДНЗ, хоча традиційні форми і методи мають свою важливість, але актуальність роботи, як керівника і відбувається шляхом науково-методичної роботи, як індивідуальної так і колективної, і тому саме інноваційні форми і методи вносять цікавість і відчуття новизни, і тому інноваційні форми і методи потребують певної систематизації і популяризації серед керівників ДНЗ. Також використання інноваційних підходів, як свідчать наукові дослідження, сприяє кращому засвоєнню матеріалу, розвитку теоретичних знань та здобуттю практичних навичок діяльності. Тобто таким чином керівник ДНЗ в ході навчання здобуває уміння інтеграції теорії в практику, що підвищує ефективність його професійної діяльності.

Для того щоб зрозуміти сутність інноваційного підходу, потрібно пояснити сутність традиційних форм і методів у роботі керівника ДНЗ. Традиційні форми роботи з кадрами, якими є, педагогічна рада, консультації, педагогічні дні, колективні перегляди занять, семінари – практикуми, втратили значення через низьку ефективність та відсутність зворотного зв'язку, взагалі, доцільно їх наповнити сучасним змістом, узгоджуючи його з базовим компонентом дошкільної освіти та іншими інструктивно-методичними компонентами, тому, що традиційні форми роботи зосереджують більш на навчанні, інформації, прямій передачі знань, що спрямовує

сучасного керівника до пошуків нових форм і методів роботи з колективом, і тому широко впроваджують інтерактивні, тобто інноваційні форми – тренінгові заняття, майстер-класи, ділові ігри, які безпосередньо залучають керівників до активної навчально-пізнавальної діяльності, мають творчий характер, що і стимулює творчу активність, формується пізнавальний інтерес, спонукає до активної діяльності, креативності, сприяє пошуку нових способів вирішення проблем (див. рис.1).

традиційні	Інтерактивні
<ul style="list-style-type: none">• курси перепідготовки;• лекції;• семінари;• консультації.	<ul style="list-style-type: none">• тренінгові заняття;• відеолекторії;• майстер-класи;• ділові ігри;• дослідження;• кейс-метод.

Рис.1 Форми та методи підготовки керівників ДНЗ

Інтерактивні методи – це навчання в діяльності, яке сприяє розвитку, оскільки особистість розвивається у процесі діяльності.

Різні методи мають можливість активізувати можливість керівника по різному, і це все залежить від природи і змісту відповідних методів і способів їх використання, від самої майстерності керівника.

Інтерактивні методи виконують такі функції :

- Розширюють світогляд, формують уміння та навички в професійній діяльності керівника, що сприяє розвиватися і формувати виробленню техніки перегруповування;
- реорганізація і систематизування – основа цілісного сприйняття поняття, проблеми, уміння ставити питання і знаходити на їх відповіді;
- розвиток самостійності, активних творчих дій;
- формування певного підходу (формування своєї певної позиції, погляду, світосприйняття);
- розвиток комунікативних здібностей;

- сприяти знаходити рішення найбільш оптимальне (правильне, законне);
- передбачення і прогнозування результатів [1].

Використання інноваційних форм і методів роботи у діяльності керівника дошкільного навчального закладі – це є однією з найбільш актуальних проблем у суспільстві. Упровадження інтерактивних технологій впливає на всю систему освіти, що несе за собою зміни у змісті і методах навчання, і взагалі такі зміни сприяють розвитку мотивацій освітнього процесу. Зрозуміло, що упровадження інтерактивних форм і методів дає можливість розкрити себе, відкриває "друге дихання", показати себе з кращої сторони, більш творчо розкрити потенціал себе, як керівника, і своєї діяльності, тобто управлінської діяльності.

Процес становлення керівника залежить не тільки від навчання, проходження курсів, підвищення кваліфікації, а найбільшою мірою залежить від практичної діяльності, управлінської, сучасний розвиток диктує нам певні правила, і в деякій мірі ми підкорюємось цим правилам, бо у більшій мірі, діяльність управлінця і спрямована на те, щоб організувати оптимальний мікроклімат від якого залежить результат роботи всього колективу. Інноваційні технології допомагають у активізувати творчий потенціал колективу, а керівнику знаходити нові форми і методи роботи у своїй професійній діяльності, що сприяє функціонуванню дошкільного закладу у системі освіти.

Підсумовуючи вище зазначене, вважаємо необхідним охарактеризувати основні інтерактивні форми і методи підготовки керівників ДНЗ:

Тренінг – метод отримання знань, комплекс дій і вправ, направлених на придбання нових навиків та вдосконалення і закріплення вже набутих, який відрізняється від своїх аналогів тим, що всі його учасники навчаються на власному досвіді в теперішній момент.

Це спеціально створене середовище, де кожна особа може побачити свої плюси і мінуси, досягнення і поразки. Допомога і увага інших учасників сприяють швидкому усвідомленню особистістю необхідних якостей та які навички слід розвивати [2 : 5].

Відеолекторій – форма роботи, яка передбачає підбір, перегляд та обговорення тематичних відеоматеріалів для певної цільової аудиторії. Об'єднання тематичних відеолекторіїв у системну роботу, визначену певною програмою, цілями та ресурсами (людськими і матеріальними: група, модератор, місце, час, техніка тощо) утворює тематичний відеоклуб.

Майстер-клас – це одна з форм ефективного професійного, активного навчання. Він відрізняється від семінару тим, що під час майстер-класу ведучий-спеціаліст (модератор) розповідає і показує, як застосовувати на практиці нову технологію або метод [3].

Ділова гра – це моделювання реальної діяльності у спеціально створеній проблемній ситуації, яке є "засобом і методом підготовки та адаптації до трудової діяльності та соціальних контактів", методом активного навчання, який сприяє досягненню конкретних завдань, структурування системи ділових стосунків учасників. Її конструктивними елементами є проектування реальності, конфліктність ситуації, активність учасників, відповідний психологічний клімат, міжособистісне та міжгрупове спілкування, розв'язання сформульованих на початку гри проблем [4: 203-204].

Кейс-метод або метод ситуаційних вправ – інтерактивний метод навчання, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів. Він сприяє розвитку винахідливості, вмінню вирішувати проблеми, розвиває здібності проводити аналіз і діагностику проблем, спілкуватися іноземною мовою [5].

Висновки. Отже, інноваційні форми та методи роботи є одним з пріоритетних напрямків державної політики, відображені у Національній доктрині розвитку освіти, оскільки, як ми бачимо, вони спрямовані не лише на засвоєння теоретичних знань, а й направлені на здобуття практичного досвіду учасників. На сьогоднішній день інтерактивні форми і методи роботи тісно переплітаються з традиційними і використовуються паралельно, або ж одночасно. Так, наприклад, викладачі курсів підвищення кваліфікації активно у своїй роботі використовують традиційні форми та методи (лекції, семінари)

в той же час застосовують інноваційні підходи (метод "мозкового штурму" під час лекцій, тренінгові заняття, ділові ігри), що, на нашу думку, сприяє ефективнішому засвоєнню інформації, розвитку практичних навичок. Таке навчання позитивно впливає на керівну діяльність керівників дошкільних навчальних закладів.

Список використаних джерел та літератури:

1. Даниленко Л. Проблеми управління інноваційною діяльністю навчальних закладах / Даниленко Л. // Післядипломна педагогічна освіта в контексті інноваційного розвитку : науково-метод. збірник / за ред. І. І. Якухно. – Житомир : ОППО, 2009. – 224 с. – С. 11-19.

2. Посібник "Тренінг для тренерок/тренерів" з гендерної чутливості та впровадження гендерної політики в Україні (створений за підтримки Програми рівних можливостей та прав жінок в Україні). – Київ : ПРООН, 2010 р. – 203 с.
3. Методичні рекомендації з проведення майстер-класу як групової форми методичної роботи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kharkivosvita.net.ua/files/Metod_rekom.pdf
4. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Л. Ортинський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
5. Кейс-метод – яскравий приклад інтерактивних технологій (ПЕДКАБІНЕТ / блог для викладачів СТБО) [Електронний ресурс] /
6. Режим доступу: <https://pedkab.wordpress.com/2013/01/28/%D0%BA%D0%B5%D0%B9%D1%81-%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4/>

Н. О. Макаrchук

***Инновационные формы и методы подготовки руководителей
дошкольных учебных заведений***

данной статье осуществлен теоретический анализ инновационных форм и методов подготовки руководителей дошкольных учебных заведений. Определены основные традиционные формы и методы. Описаны интерактивные формы и методы, определены их функции.

Особое внимание сосредоточено на таких формах и методах подготовки руководителей ДУЗ как: тренинг, видеолекторий, мастер-класс, деловая игра, кейс-метод или метод ситуационных упражнений.

N. Makarchuk

***Innovative forms and methods of the managers preparation of the
preschool educational institutions***

The article is about theoretical analysis of innovative forms and methods of the managers preparation of the preschool educational institutions. The main traditional forms and methods are determined. Interactive forms and methods and their function are defined. The special attention is focused on the following forms and methods of the managers preparation of the preschool educational institutions, as training, video lectures, workshop, role playing, the method of the situation or the method of situational exercises.